

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Gastroenterologijos, nefrourologijos ir chirurgijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Pilvo organų chirurgija ir transplantologija 10 kreditai (265 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	8
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas – žodžiu. Užduodami trys atviro tipo klausimai			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
<p>Supažindinti su pagrindinėmis pilvo chirurgijos ligomis, jų diagnostikos ir gydymo algoritmais. Pabrėžti intervencijų indikacijų ir kontraindikacijų aptarimų ir paaiškinimų ligoniui svarbą, teisinę dokumentacijos reikšmę ir galimas pasekmes. Supažindinti su pilvo chirurgijoje taikomų operacijų būdais, jų etapais ir modifikacijomis, naujausių technologijų (minimaliai invazinių ir kt.) skvarba. Supažindinti su pilvo ertmės organų ir audinių transplantologijos pagrindais, donorystės teisiniais aspektais, su donoro ir recipiento atrankos kriterijais, paruošimo principais. Pabrėžti pilvo ertmės organų transplantacijos operacijų etapus, indikacijas ir kontraindikacijas, operacinių metodikų ypatumus, galimų komplikacijų ankstyvos diagnostikos ir gydymo svarbą, ligonio priežiūrą po transplantacijos. Supažindinti su pilvo organų transplantacijų rezultatais ir su galimybėmis jas optimizuoti. Akcentuoti daugiadalykio gydytojų (DGS) komunikacijos ir darbo svarbą.</p>				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Pilvo organų chirurgijos ir transplantologijos istorinė raida pasaulyje ir Lietuvoje. Pilvo sienos ir pilvo ertmės topografinė anatomija. Išoriniai orientyrai. Virškinamojo trakto organų operacijų principai. Minimaliai invazinė pilvo ertmės organų chirurgija. Laparoskopija: indikacijos, kontraindikacijos, įranga, technika, komplikacijos. Endoskopinė chirurgija. Intervencinė radiologija. Bendri sonoskopijos, rentgenologinio, kompiuterinės tomografijos ir magnetinių branduolių rezonanso tyrimų principai, kontrastinės medžiagos. Endolumininė sonoskopija (transrektalinė, transgastroduodeninė). Hibridinė ir robotinė pilvo chirurgija.</p> <p>„Ūminis pilvas“ – diagnostikos ir gydymo algoritmai. Politrauma: etiologija, semiotika, diagnostikos ir gydymo principai. Politraumos klasifikacija. Uždari ir atviri pilvo organų sužalojimai- diagnostika ir gydymo taktika. Peritonitas. Pilvaplėvės topografija, morfologija, funkcija. Peritonito priežastys. Pirminis ir antrinis peritonitas: priežastys, klinika, diagnostika, gydymas. Mechaninio žarnų nepraeinamumas: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, klasifikacijos, gydymas. Ūminis žarnų kraujotakos sutrikimas. Ūminis apendicitas: klinika, diagnostika, gydymas.</p> <p>Pilvo sienos išvaržos: etiologija, klasifikacijos, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, operacijų būdai. Pilvo sienos išvaržų</p>				

minimaliai invazinė chirurgija: indikacijos, operacijų technika, komplikacijos, rezultatai. Įstringusi išvarža.

Gastroezofaginio reflukso liga: etiologija, klasifikacijos, klinika, diagnostika ir gydymas. Laparoskopinis gydymas - indikacijos, operacijų technika, komplikacijos, rezultatai. Gastroduodeninių opų etiologija, patogenezė, klinika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, gydymas, operacijų būdai. Gastroduodeniniai kraujavimai: diagnostika ir gydymas. Kraujavimas iš stemplės: priežastys, klinika, diagnostika, gydymas. Kraujavimas iš žarnų: priežastys, klinika, diagnostika, gydymas. Endoskopinė skrandžio chirurgija (polipektomijos, endoskopiniai kraujavimo stabdymo būdai). Skrandžio vėžio etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, klasifikacijos, gydymas, operacijų būdai, limfonodektomijos principai. Plonosios žarnos ligos: polipai, divertikulai, navikai, uždegimai, traumos (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, operacijų būdai).

Kepenų ligos – navikai, paprastos ir parazitinės cistos, pūliniai (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, operacijų būdai). Tulžies pūslės ir latakų ligos: akmenligė, navikai, uždegimai (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, gydymas). Ūminis cholecistitas. Tulžies pūslės ir latakų laparoskopinė chirurgija. Tulžinių latakų endoskopinės operacijos (papilosfinkterotomija, litektomija, stentavimai). Kasos ligos: ūminis ir lėtinis pankreatitas, navikai, pseudocistos, akmenligė, (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, operacijos, minimaliai invazinės gydymo procedūros). Endoskopinis vidinis ertminių darinių drenavimas (pseudocistogastro- ir duodenostomijos).

Gaubtinės žarnos ligos: navikai, polipai, divertikuliozė, uždegiminės ligos (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, gydymo būdai, operacijos). Tiesiosios žarnos vėžys: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, gydymo būdai. Laparoskopinės storosios žarnos operacijos (rezekcijos, rektopeksijos). Transrektalinė endoskopinė mikrochirurgija (TEM). Mažoji proktologija: hemorojus, paraproktitas, įplėšos, fistulės (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, komplikacijos, operacijų būdai).. Blužnies ligos (etiologija, klinika diagnostika ir gydymas). Laparoskopinė splenektomija: – indikacijos, operacijos technika, komplikacijos, rezultatai. Antinksčių ligos (etiologija, klinika diagnostika ir gydymas). Laparoskopinė adrenalektomija: indikacijos, operacijos technika, komplikacijos, rezultatai.

Transplantologija.

Organų ir audinių transplantologijos istorinė raida. Terminologija. donoro identifikavimu ir ištyrimu. Donorų rūšys, donorų paieškos, kontraindikacijos, klinikinis įvertinimas smegenų mirties diagnostika, metodai, sąlygos, teisės aktai, organų paskirstymo taisyklės. Audinių ir organų išėmimas, konservavimas, transplantacija. Klinikinė imunodepresija.

Kepenų transplantacija: indikacijos, kontraindikacijos, pasiruošimas, technika, pooperacinio periodo ypatumai, rezultatai. Kasos transplantacija: indikacijos, kontraindikacijos, pasiruošimas, technika, pooperacinio periodo ypatumai, rezultatai. Kasos ląstelių transplantacija: indikacijos, operacijos technika, rezultatai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Kęstutis Strupas monografija „Kepenų transplantacija“ Vilniaus universiteto leidykla. 2013, 144 p.
2. K. Strupas ir kt. Pilvo ertmės organų transplantacijų praktinis vadovas. Chirurgija. Charibdė, 2019.

3. R.W. Busuttil, G.B.Klintmalm „Transplantation of the Liver“, 3rd edition, Elsevier, 2015.
4. M.J.Englesbe, M.W.Mulholland “Operative Techniques in Transplantation Surgery”, 1st edition,Wolters, 2015.
5. N. Hadzic, U. Baumann et al. „Pediatric Liver Transplantation: A Clinical Guide“, 1 st edition, Elsevier, 2020.
6. Z. Milan, C. Goonasekera „Anesthesia for Hepatico-Pancreatic-Biliary Surgery and Transplantation, Springer, 2020.
7. Sabiston Textbook of Surgery „The Biological Basis of Modern Surgical Practice“, 20th edition, Elsevier, 2021.
8. Quick C.R.G. et al. Essential Surgery Problems, Diagnosis and Management, 6th edition, Elsevier, 2020.
9. Brunicardi F. et al. Schwartz’s Principles of Surgery, 11-th edition, 2019.
10. Jones D.B., Schwaitzberg S. Operative Endoscopic and Minimally Invasive Surgery, 2019.

KONSULTUOJANTYS DĒSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Kęstutis Strupas (prof. habil. dr.).

2. Kito dėstytojo Aistė Kielaitė-Gulla (asist. dr.)

3. Kito dėstytojo Vitalijus Sokolovas (doc. dr.).

4. Kito dėstytojo Marius Petrulionis (asist. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė